

Iz recenzije: Ob koncu januarja je v sodelovanju z Inštitutom za pravo in CPZ-International Center za promocijo znanja pri založbi Grafis trade izšlo (diplomsko) delo Mateje Trojanšek "Avtorsko delo v izobraževanju". Avtorica se je v knjigi omejila le na ozko področje avtorskega prava oziroma na avtorska dela, ki nastajajo v izobraževanju.

"Pred nami je besedilo, ki prvič pri nas pregledno in na enem mestu obravnava dela v izobraževanju kot avtorska dela," je v predgovoru zapisal dr. Miha Trampuž.

Izobraževanje, ne glede na vrsto in stopnjo, je imelo in ima številne probleme, med katerimi se nekateri - v zadnjem času prav drastično - navezujejo tudi na avtorsko pravo. "Ob obravnavanju avtorskega dela v izobraževanju srečamo le malo konkretnih primerov ali omemb v teoriji. Verjetno zato, ker se izobraževanje šele pričinja spopadati s problematiko avtorskega dela in njegovega varstva. To področje se tudi čedalje bolj razvija in država podpira ustanavljanje nedržavnih izobraževalnih ustanov," je zapisala Mateja Trojanšek. Zakoni in drugi ustrezni predpisi ne morejo biti tako natančni, da bi zajeli prav vsako obliko ustvarjanja. Zato moramo poiskati razlago posamičnega primera v zakonu in v jasneje razloženih ali večkrat obravnavanih sorodnih pojavih. Avtorica ugotavlja, da je sodna praksa iz avtorskopravne problematike veliko manj obsežna kot za druga pravna področja in se spori s tega področja redkeje rešujejo šele pred sodiščem.

Ko obravnavamo avtorsko delo v izobraževanju, se gibljemo na ozkem področju, znotraj katerega se oblikujejo raznovrstne oblike avtorskih del. Tako avtorica najprej obravnava avtorska dela, ki jih v izobraževalnem procesu ustvarijo učitelji in profesorji: učna literatura, govorjena dela, izpiti in izpitna vprašanja. Sledijo dela učencev ali študentov (diplomska ali magistrska dela, doktorske disertacije in druge naloge, ki nastanejo v izobraževanju). V zadnjem delu pa je predstavljena problematika opredelitve izobraževalnih programov kot avtorskih del v nedržavnih izobraževalnih ustanovah oziroma ustanovah, ki so zunaj procesa rednega izobraževanja. Knjigi pa je dodan še zakon o avtorskih in sorodnih pravicah.

Mateja Trojanšek je ob predstavitvi knjige povedala, da je z osvetlitvijo problematike želela postaviti predvsem nekaj smernic za razmišljanje in razlago avtorskopравnih pojavov in razmerij, ki nastanejo z ustvarjalnim delom v izobraževanju. Ob tem pa je spoznala, da je ta problematika šele na začetku poti, tako da bo verjetno minilo še nekaj časa, preden se bo o več primerih s tega ozkega področja avtorskega prava razpravljalo na sodišču ali v teoriji.

Delo bo prav gotovo zanimivo vsem, ki delujejo na tem področju; poleg njih bi moralo zanimati tudi tiste, ki tako ali drugače posegajo v izobraževanje in mu z davčnimi in drugimi intervencijami določajo nadaljnjo usodo.